

І семестр 2024-2025 навчальний рік

8 клас Г Е О Г Р А Ф І Я «Україна у світі: природа, населення» (70 годин, 2 години на тиждень)

Кількість годин	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня/учениці	Зміст навчального матеріалу	Дата	Наскрізнi змісто- лінії
2		ВСТУП		
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає об'єкти вивчення курсу; наводить приклади географічних досліджень території України у минулому і тепер; пояснює особливості сучасних географічних досліджень. Діяльнісний компонент: характеризує методи досліджень фізичної та суспільної географії; розрізняє істотні ознаки понять «фізична географія» та «суспільна географія»; вміє користуватися джерелами географічної інформації. Ціннісний компонент: оцінює значення знань із фізичної та суспільної географії для себе і суспільства	1. Об'єкти вивчення і методи досліджень фізичної та суспільної географії України. Джерела географічної інформації. 2. Географічні відомості про територію України в минулому. Дослідження Геродота, Гійома Боплана, Степана Рудницького, сучасні географічні дослідження		Громадянська відповідальність Розуміє важливість знань з географії у розв'язанні актуальних проблем розвитку України
6		Розділ І. Географічна карта та робота з нею		
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає джерела географічної інформації, елементи карти; пояснює відмінності між різними видами карт, картографічними проекціями. Діяльнісний компонент: розпізнає види карт за просторовим охопленням, масштабом, змістом і призначенням; характеризує методи і засоби отримання географічної інформації з загальногеографічних і тематичних карт; визначає об'єкти, напрямки, відстані, географічні координати за навчальними картами; вміє користуватися навчальними картами й атласами, картографічними інтернет-джерелами; застосовує сучасні навігаційні системи на практиці. Ціннісний компонент: оцінює значення джерел географічної інформації для життєдіяльності людини	Тема 1.Географічна карта 3. Зображення України в картографічних творах. Елементи карти, картографічні проекції та види спотворень на географічних картах. Способи зображення географічних об'єктів та явищ на картах. 4. Класифікація карт. Навчальні карти й атласи. Національний атлас України, електронні карти. Картографічні інтернет-джерела. Геоінформаційні та сучасні навігаційні системи		Екологічна безпека сталий розвиток Розуміє важливість використання сучасних навігаційних систем для власної безпеки і безпеки інших. Підприємливість і фінансова грамотність Уміє отримувати та аналізувати інформацію щодо природних і соціальних явищ та процесів із широкого кола джерел географічної інформації
	Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає елементи топографічної карти; пояснює особливості читання топографічної карти. Діяльнісний компонент:	Тема 2. Топографічні карти 5. Читання та практичне використання топографічних карт. Плани міст, схеми руху транспорту		

	<i>читає</i> топографічні карти, плани міст, схеми руху транспорту; <i>характеризує</i> методи і засоби отримання інформації з топографічних карт; <i>визначає</i> об'єкти, напрямки, відстані, географічні, прямокутні координати, висоту точок за топографічною картою; <i>вміє</i> працювати в групі та команді; <i>застосовує</i> отримані знання в орієнтуванні на місцевості з допомогою топографічної карти, плану, схеми. Ціннісний компонент: <i>оцінює</i> значення топографічних карт у побуті та господарській діяльності	6. Практична робота 1. Визначення напрямків, відстаней, площ, географічних і прямокутних координат, висот точок за топографічною картою. 7. Дослідження Прокладання маршрутів за топографічною картою та їх обґрунтування 8. Підсумковий урок.		
7		Розділ II. Географічний простір України		
	Учень/учениця Знаннявий компонент: <i>називає</i> істотні ознаки політичної карти, складники державної території; <i>пояснює</i> відмінність між поняттями «країна», «держава», «залежна територія». Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> географічне положення України; <i>розрізняє</i> фізико-, економіко-, політико-географічне положення держави; <i>показує на карті</i> суходільні і морські кордони: суходіл і територіальні води, крайні точки України, країни-сусіди України; географічні центри України; географічний центр Європи в Україні. <i>визначає</i> за допомогою карти протяжність території України в градусах і кілометрах. Ціннісний компонент: <i>обґрунтовує</i> вплив значення географічного положення України в Європі та світі на економічні та політичні процеси в середині держави; <i>оцінює</i> політико-географічне положення держав та географічне положення України	Тема 1. Україна на політичній карті Європи і світу 9. Політична карта світу, її елементи. Географічне положення (фізико-географічне, економіко-географічне, політико-географічне). Державна територія України. Державні кордони, розміри території, крайні точки, географічні центри України та Європи. 10. Практична робота 2. Позначення на контурній карті кордонів сусідніх держав, крайніх точок, географічних центрів України та Європи і зазначення їхніх назв; визначення координат точок, протяжності території України в градусах і кілометрах. 11. Дослідження Порівняльна оцінка географічного розміщення України з країнами світу (2–3 на вибір)		Здоров'я і безпека Усвідомлює вплив зміни годинних поясів на здоров'я людини та безпеку. Громадянська відповідальність Розуміє вплив географічного положення країни на соціально – економічний розвиток
	Учень/учениця Знаннявий компонент: <i>називає</i> адміністративно-територіальні одиниці України; <i>пояснює</i> особливості сучасного адміністративно-територіального устрою України; <i>наводить</i> приклади різних адміністративно-територіальних одиниць за географічним положенням	Тема 2. Формування території України. Адміністративно-територіальний устрій України 12. Територіальні зміни кордонів України з ХХ ст. Особливості сучасного адміністративно-територіального устрою, його проблеми		Громадянська відповідальність Усвідомлює роль кордонів для безпеки держави

	на карті України. Діяльнісний компонент: аналізує зміни територіальних кордонів України з ХХ ст.; прогнозує економічні та соціальні наслідки змін адміністративно-територіального устрою України; показує на карті одиниці адміністративно-територіального устрою України; зміни кордонів України в ХХ ст. Ціннісний компонент: оцінює значення знань про адміністративно-територіальний устрій держави; робить висновки про місце свого населеного пункту в контексті сучасних територіальних змін	та шляхи вдосконалення на різних територіальних рівнях		
	Учень/учениця Знаннясвий компонент: називає різні види часу, що існують в міжнародній системі його відліку; наводить приклади регулювання часу в країнах світу; пояснює відмінність між поняттями «місцевий час», «поясний час». Діяльнісний компонент: характеризує особливості регулювання системи відліку часу в країнах світу; аналізує карту годинних поясів Землі; показує на карті лінію зміни дат; визначає місцевий і поясний час, час у країнах світу та в Україні. Ціннісний компонент: обігрунтовує вплив літнього часу на господарську діяльність та здоров'я людини; оцінює значення знань про систему відліку часу	Тема 3. Україна на карті годинних поясів 13. Міжнародна система відліку часу. Годинні пояси. Місцевий час. Поясний час. Літній час. Особливості регулювання системи відліку часу в країнах світу. Час в Україні. 14. Практична робота 3. Аналіз карти годинних поясів Землі. Розв'язування задач на визначення часу. 15. Дослідження Планування маршруту мандрівки країнами світу з визначенням різниці в часі в них порівняно з київським		
34	Розділ III. Природні умови і ресурси України			
	Учень/учениця Знаннясвий компонент: називає форми земної поверхні; наводить приклади корисних копалин щодо їх використання; формулює визначення понять «платформа», «щит», «плита», «область складчастості». Діяльнісний компонент: Знаходить і показує на картах різного масштабу: низовини: Придніпровська, Причорноморська, Закарпатська, Поліська; височини: Придніпровська, Подільська, Донецька, Приазовська, Хотинська	Тема 1. Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси 16. Геологічна історія Землі. Геологічне літочислення. Геологічні ери. 17. Карта «Тектонічна будова». Основні тектонічні структури. Зв'язок рельєфу з тектонічними структурами. Геологічна будова. Неотектонічні рухи. Вплив геологічної будови та тектоніки на діяльність людини. 18. Форми земної поверхні.		Екологічна безпека сталий розвиток Усвідомлює цілісність природи і взаємозв'язок її об'єктів і явищ. Наводить приклади робить висновки про необхідності утилізації і переробки відходів Здоров'я і безпека Знає поширення по території країни негативних процесів

(г. Берда); гори: Українські Карпати (г. Говерла), Кримські (г. Роман-Кош); тектонічні структури: Східноєвропейська платформа, Український щит, Волино-Подільська плита, Дніпровсько-Донецька западина, Причорноморська западина, Скіфська платформа, Донецька складчаста область, Карпатська і Кримська складчасті системи; басейни і родовища корисних копалин: Донецький та Львівсько-Волинський кам'яновугільні басейни, Дніпровський буровугільний басейн, Західний, Східний, Південний нафтогазоносні райони, Криворізький залізорудний басейн, Кременчуцький залізорудний район, Придніпровський марганцеворудний басейн, Іршанське родовище титанових руд, Артемівське, Слов'янське родовища кам'яної солі, Заваллівське родовище графіту; аналізує поширення різних за віком гірських порід за геологічною картою; пояснює вплив неотектонічних рухів на формування рельєфу. Ціннісний компонент: обґрунтовує необхідність раціонального використання природних ресурсів; оцінює вплив людини на рельєф, наслідки видобування корисних копалин та необхідність охорони надр; встановлює взаємозв'язки між рельєфом, тектонічними структурами, корисними копалинами, геологічною будовою території	Простягання низовин, височин, гір, річкових долин. Карта «Фізична поверхня». Формування рельєфу. Внутрішні та зовнішні рельєфотвірні чинники і процеси. 19. Типи рельєфу за походженням. Рельєф і діяльність людини. 20. Корисні копалини України, їх класифікація за використанням, закономірності поширення. Паливні корисні копалини. Діючі та перспективні басейни й райони видобування вугілля, нафти, природного газу, торфу. 21. Рудні та нерудні корисні копалини: басейни, райони залягання та видобування. Мінеральні води та грязі. Проблеми раціонального використання мінеральних ресурсів. Особливості геологічної будови, рельєфу та мінеральних ресурсів своєї місцевості. 22. Практична робота 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічною, геологічною будовою, рельєфом та корисними копалинами	пов'язаних з рельєфом тектонічною і геологічною будовою (зсуви, землетруси, карсти, обвали). Дотримується правил поведінки під час землетрусів. Громадянська відповідальність Розуміє необхідність раціонального використання мінеральних ресурсів Підприємливість і фінансова грамотність Розуміє значення корисних копалин для різних видів господарської діяльності людини
Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає основні кліматотвірні чинники, кліматичні показники, типи клімату; наводить приклади небезпечних погодних явищ та їх наслідків; формулює поняття «погода», «клімат», «атмосферний фронт», «циклон», «антициклон»; пояснює дію кліматотвірних чинників. Діяльнісний компонент: характеризує особливості розподілу сонячної енергії, напрямки руху атмосферних фронтів, циклонів та антициклонів, річний розподіл кліматичних показників у межах України; визначає за кліматичною картою особливості розподілу температури, повітря та опадів; порівнює особливості зволоження в різних частинах України, кліматичні умови своєї місцевості з іншими регіонами та їх вплив на сільське	Тема 2. Клімат і кліматичні ресурси 23. Кліматотвірні чинники: сонячна енергія, циркуляція атмосфери, підстильна поверхня, їх взаємодія. Розподіл сонячної енергії в земній поверхні. Повітряні маси, що впливають на територію України. Атмосферні фронти, циклони та антициклони. 24. Кліматичні показники: температура, опади, коефіцієнт зволоження та їх розподіл на території України. Річний та сезонний хід кліматичних показників. Кліматична карта. Регіональні відмінності клімату. Кліматичні ресурси. 25. Сезонні погодні умови та явища. Неприятливі погодно-кліматичні явища.	Екологічна безпека сталий розвиток Розуміє необхідність охорони атмосферного повітря, залежність стану від різних видів діяльності людини. Здоров'я і безпека Розуміє наслідки погодних умов на самопочуття та здоров'я людини. Усвідомлює вплив погодно-кліматичних явищ на безпеку людини. Підприємливість і фінансова грамотність Наводить приклади можливості використання

господарство; аналізує погодні особливості різних регіонів України за допомогою інтернет-ресурсів. Ціннісний компонент: робить висновки про значення прогнозу погоди для життєдіяльності людей; оцінює можливість використання кліматичних ресурсів у різних сферах господарської діяльності в Україні та у побуті	Метеорологічна служба. Прогноз погоди за даними синоптичної карти, народними прикметами. Вплив погодно-кліматичних умов на здоров'я і господарську діяльність людини. Охорона атмосферного повітря. Кліматичні особливості своєї місцевості. 26. Практичні роботи 5. Визначення вологості повітря за заданими показниками. 6. Визначення причин відмінностей кліматичних показників різних регіонів України за аналізом кліматичної карти. 27. Дослідження Прогнозування погоди за народними прикметами та порівняння з прогнозом в інтернет-джерелах, ЗМІ	кліматичних ресурсів у різних сферах господарської діяльності в Україні та у побуті.
Учень/учениця Знаннєвий компонент: називає складові частини вод суходолу в межах України; формулює визначення понять «річка», «озеро», «болото», «підземні води», «водосховище», «канал», «меандри», «тераси», «водний режим», «річковий стік», «витрата води», «водні ресурси», «твердий стік», «падіння річки», «похил річки»; пояснює особливості живлення та водного режиму річок, озер. Діяльнісний компонент: Знаходить та показує на картах різного масштабу: річкові системи: Дніпра, Сіверського Донця, Південного Бугу, Дністра, Дунаю, Західного Бугу; озера: Ялпуг, Сасик, Шацькі, Синевир; лимани: Дніпровсько-Бузький, Молочний, Дністровський; водосховища: Київське, Канівське, Кременчуцьке, Каховське, Дніпровське, Дніпродзержинське; Дністровське; Печенізьке; канали: Північнокримський, Дніпро – Донбас, Каховський; визначає падіння та похил річки; характеризує водні об'єкти України, шляхи раціонального використання водних ресурсів; порівнює гідрографічні особливості водних об'єктів; аналізує можливості використання водних ресурсів. Ціннісний компонент: усвідомлює необхідність охорони водних ресурсів України; оцінює наявні водні ресурси	Тема 3. Води суходолу і водні ресурси 28. Склад вод суходолу. Поверхневі води. Річки. Будова річкової долини.. Вплив рельєфу на річки. Характер течії. Падіння, похил річки. Вплив клімату на формування річкової системи. Живлення і режим річок, густота річкової мережі. Річковий стік, витрати води. 29. Основні річкові басейни та системи 30. Озера, їх типи. Болота, їх типи і поширення, причини заболочення. Водосховища та канали. 31. Підземні води. Основні артезіанські басейни. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання та охорони. Води суходолу своєї місцевості. Практична робота 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів. України	Екологічна безпека сталий розвиток Усвідомлює необхідність економного використання та охорони водних ресурсів України. Здоров'я і безпека Розуміє вплив стану якості водних ресурсів на здоров'я людини. Усвідомлює значення водних ресурсів для створення сприятливого середовища життя. Громадянська відповідальність Робить висновки про необхідності заходів охорони водних ресурсів України і своєї місцевості. Підприємливість і фінансова грамотність Усвідомлює необхідність раціонального використання води у побуті, заощадження витрат в сім'ї

	своєї місцевості			
--	------------------	--	--	--